ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ ๒๓
เรื่อง การไหว้พระสวดมนต์ของผู้ต้องขัง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ กรมราชทัณฑ์วางระเบียบไหว้พระสวดมนต์ของผู้ต้องขังขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ต้องขังไหว้พระสวดมนต์ในห้องขังเวลา ๒๐.๐๐ น. ก่อนนอนทุกวัน เว้นแต่เรือนจำใดมีเหตุพิเศษจำเป็นต้องให้ผู้ต้องขังไหว้พระสวดมนต์นอกห้องขังหรือผิดจากเวลาที่กำหนดไว้เป็นครั้งคราวหรือตลอดไปก็ให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๒ ที่ที่ผู้ต้องขังไหว้พระสวดมนต์นั้นให้พยายามจัดให้มีที่บูชาขึ้น ๑ แห่ง โดยมีพระพุทธรูปหรือรูปพระพุทธเจ้า เชิงเทียน กะถางธูป และที่ใส่หรือวางดอกไม้อย่างละ ๑ ที่ ก่อนลงมือไหว้พระสวดมนต์ให้จัดดอกไม้ธูปเทียนบูชาพระเท่าที่สามารถจะจัดหาได้ทุกคราว เมื่อสวดจบแล้วให้ดับธูปและเทียนให้เรียบร้อย

ข้อ ๓ ในการไหว้พระสวดมนต์นั้นให้จัดผู้ต้องขังที่สมควรเป็นหัวหน้าผู้นำสวดเป็นประจำไว้ ๑ คน สำหรับขึ้นต้นบท และจุดธูปเทียนปักวางดอกไม้บูชาพระ และให้เจ้าพนักงาน-เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังหัวหน้านำสวดอยู่ข้างหน้าห่างพอสมควรและผู้ต้องขังอื่น ๆ เข้าเป็นแถวเป็นแนวให้ได้ระเบียบและให้ลุกนั่งให้พร้อมเพรียงกันตลอดจนควบคุมให้ผู้ต้องขังได้สวดมนต์ทั่วถึงกันทุกคนโดยเคร่งครัด

อนึ่ง เมื่อจุดธูปเทียนบูชาพระเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมการสวดสั่งให้ลงมือสวด และเมื่อลงมือสวดแล้ว ผู้ต้องขังคนใดจะลุกออกจากที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ควบคุมการสวดก่อนไม่ได้

ข้อ ๔ วิธีสวดมนต์ ให้ดำเนินการสวดตามแบบซึ่งแนบมาท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้แก่ทัณฑสถาน สถานฝึกและอบรม ในสังกัดกรมราชทัณฑ์โดยอนุโลมด้วย

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย
วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๓
(ลงนาม) ศรีศรากร
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

แบบไหว้พระสวดมนต์ของผู้ต้องขัง
ท้ายระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ ๒๓

บทกราบพระ

ให้ผู้ต้องขังทั้งหมดนั่งคุกเข่าลงพร้อมกัน ประณมมือไว้ในระหว่างอก ผู้เป็นหัวหน้านำสวดตามระยะที่คั่นไว้ และคนอื่นว่าตามพร้อมกัน

อรหำ สัมมา สัมพุทโธ ภควา, พุทธำ ภควันตำ อภิวาเทมิ ฯ

กราบพร้อมกัน

สวากขาโต ภควตา ธัมโม, ธัมมำ นมัสสามิ ฯ

กราบพร้อมกัน

สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสังโฆ, สังฆำ นมามิ ฯ

กราบพร้อมกัน

บทนโม

ให้ผู้ต้องขังทั้งหมดยืนขึ้นพร้อมกัน ประณมมือไว้ในระหว่างอก แล้วเริ่มสวดดั่งนี้

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) นโม ตัสส ภควโต (รับและสวดพร้อมกัน) อรหโต สัมมา สัมพุทธัสส นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทธัสส นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทธัสส

บทไหว้ ๕ ครั้ง

ไหว้ครั้งที่ ๑ ให้นั่งกระโหย่งเท้าประณมมือไว้ในระหว่างอก แล้วสวดดั่งนี้

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) อิติปิ โส ภควา อรหำ สัมมา สัมพุทโธ วิชชาจรณสัมปันโน สุคโต โลกวิทู อนุตตโร ปุริสทัมมสารถี สัตถา เทวมนุสสานัง พุทโธ ภควาติ ฯ

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) พระพุทธเจ้า (รับว่าพร้อมกัน) ทรงรู้ดีรู้ชอบได้เอง ทรงบริสุทธิ์สิ้นเชิง ทรงสงสารสั่งสอนผู้อื่นให้รู้ดีรู้ชอบด้วย ข้าพเจ้าถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า ฯ หยุดนิ่งหลับตาระลึกถึงพระกรุณานุคุณของพระพุทธเจ้า ระลึกถึงจนเห็นชัดเจนอย่างน้อย ๑ นาที แล้วให้กราบลง ๑ ครั้ง

ไหว้ครั้งที่ ๒ คงนั่งกระโหย่งเท้าประณมมือไว้ในระหว่างอกดั่งเดิมและสวดดั่งนี้

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) สวากขาโต (รับและสวดพร้อมกัน) ภควตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปนยิโก ปัจจัตตำ เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) สวากขาโต (รับและสวดพร้อมกัน) ภควตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปนยิโก ปัจจัตตำ เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) พระธรรม (รับพร้อมกัน) คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าย่อมคุ้มครองรักษาผู้ปฏิบัติตามไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ข้าพเจ้าถึงพระธรรมเจ้าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต หลับตาระลึกถึงคุณของพระธรรมที่รักษาผู้ปฏิบัติตามให้ได้รับผลดีตามที่ตนปฏิบัติมาทำดีได้ดี ทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว ระลึกถึงจนเห็นชัดเจนอย่างน้อย ๑ นาที แล้วให้กราบลง ๑ ครั้ง

ไหว้ครั้งที่ ๓ คงนั่งกระโหย่งเท้าประณมมือไว้ในระหว่างอกตามเดิม และสวด ดั่งนี้

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) สุปฏิปันโน (รับและสวดพร้อมกัน) ภควโต สาวกสังโฆ อุชุปฏิปันโน ภควโต สาวกสังโฆ ญายปฏิปันโน ภควโต สาวกสังโฆ สามีจิปฏิปันโน ภควโต สาวกสังโฆ ยทิทำ จัตตาริ ปุริสยุคานิ อัฏฐปุริสปุคคลา เอส ภควโต สาวกสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชลีกรณีโย อนุตตรำ ปุญญักเขตตำ โลกัสสาติ ฯ

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) พระสงฆ์ (รับพร้อมกัน) สาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติตรง ปฏิบัติควร ปฏิบัติชอบ เป็นพยานในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าว่าปฏิบัติตามได้จริง และมีผลประเสริฐจริง ข้าพเจ้าถึงพระสงฆ์เจ้าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า หยุดนิ่งหลับตาระลึกถึงคุณพระอริยสงฆ์ผู้ประพฤติดีแล้ว ระลึกถึงจนเห็นชัดเจนอย่างน้อย ๑ นาที แล้วให้กราบลง ๑ ครั้ง

ไหว้ครั้งที่ ๔ ให้เปลี่ยนอิริยาบถเป็นนั่งพับเพียบประณมมือไว้ในระหว่างอก แล้วสวดดั่งนี้

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) พุทธำ (รับและสวดพร้อมกัน) สรณำ คัจฉามิ ธัมมำ สรณำ คัจฉามิ สังฆำ สรณำ คัจฉามิ (๓ จบ) หยุดนิ่งหลับตาระลึกถึงจนเห็นชัดเจนถึงคุณบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้าของตน ระลึกจนเห็นชัดเจนอย่างน้อย ๑ นาที แล้วให้กราบลง ๑ ครั้ง

ไหว้ครั้งที่ ๕ คงนั่งพับเพียบอย่างครั้งที่ ๔ ประณมมือไว้ในระหว่างอก หยุดนิ่งหลับตาระลึกถึงครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และระลึกถึงชาติไทย พระมหากษัตริย์ของไทย และความเป็นปึกแผ่นของไทยในอนาคตระลึกถึงจนเห็นชัดเจนอย่างน้อย ๑ นาที แล้วให้กราบลง ๑ ครั้ง

ขั้นสุดท้าย นั่งอยู่ในท่าที่ตนถนัด หยุดนิ่งหลับตาระลึกถึงความแปรปรวนแห่งร่างกาย ย่อมมีแก่ เจ็บ และถึงซึ่งความตาย จะหนีความตายไปไม่พ้น ให้หมั่นทำความดีก่อนตาย แผ่กุศล ในการกราบไหว้ ๕ ครั้งนี้ ให้แก่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านจงมีแต่ความสุข อย่าก่อเวรและเบียดเบียนกัน ให้รักษาตนให้พ้นจากความชั่วทั้งปวงเทอญ

บทศีลห้าธรรมห้า

ให้ยืนขึ้นประณมมือไว้ในระหว่างอก แล้วว่าดั่งนี้

ศีลห้า

(หัวหน้าผู้นำสวดขึ้น) ปาณาติปาตา (รับพร้อมกัน) เวรมณี เว้นจากการฆ่าสัตว์มีชีวิต
อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการเป็นโจร
กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติผิดในกาม
มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการกล่าวเท็จ
สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุราและเมรัย

ธรรมห้า

ให้ว่าติดต่อกับศีลห้าต่อไป

เมตตากรุณา	เผื่อแผ่ให้ความสุขและช่วยทุกข์ผู้อื่น
สัมมาอาชีวะ	หมั่นหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ
ความสำรวมในกาม	ไม่มักมากในกาม
ความมีสัตย์	ประพฤติตนเป็นคนซื่อตรง
ความมีสติรอบคอบ	สุขุมเพื่อประกอบความดีอยู่เสมอ